

Titulació	Tipus	Curs
Llengua i Literatura Espanyoles	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Rebeca Martín López

Correu electrònic: rebeca.martin@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Atès que l'estudiant ha demostrat, mitjançant l'obtenció dels crèdits corresponents a les assignatures de formació bàsica, haver adquirit les competències bàsiques, ha de ser capaç d'expressar-se amb correcció oralment i per escrit.

Així mateix es considera que l'estudiant coneix les normes generals de presentació d'un treball acadèmic. No obstant, podrà aplicar les normes específiques que pugui indicar-li el professor de l'assignatura, si així ho creu necessari.

Objectius

L'assignatura es proposa oferir una visió panoràmica de la literatura espanyola en els inicis de la modernitat, des de mitjans del segle XVIII fins a mitjans del XIX. Es posarà especial atenció en la descripció de les diferents corrents i tendències estètiques que s'entrecreuen en les etapes anomenades Il·lustració i Romanticisme, en relació amb el moment històric en què es desenvolupen. Per a això es prendrà com a centre d'atenció la lectura i anàlisi d'alguns dels textos fonamentals d'aquestes etapes, períodes, moviments o tendències.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Demostrar habilitats per treballar de manera autònoma i en equip a fi d'assolir els objectius planificats en contextos multiculturals i interdisciplinaris.
- Elaborar argumentacions aplicables als àmbits de la literatura hispànica, de la teoria literària, de la llengua espanyola i la lingüística, i avaluar-ne la rellevància acadèmica.
- Fer servir la metodologia i els conceptes de l'anàlisi literària tenint en compte fonts i contextos.
- Identificar els períodes, tradicions, tendències, autors i obres més significatives de la literatura en llengua espanyola en el seu context historicosocial.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en

llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Reconèixer les principals teories, temes i gèneres de la literatura en els diferents països de parla hispànica.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els trets de la narrativa espanyola del segle XIX.
2. Analitzar els trets dels gèneres literaris de la Il·lustració i del Romanticisme espanyols.
3. Comentar un text tenint en compte les figures de pensament i d'expressió.
4. Contextualitzar històricament, socialment i ideològicament la producció literària de la Il·lustració i del Romanticisme.
5. Contextualitzar històricament, socialment i ideològicament la producció literària de la poesia i del teatre espanyols del segle XIX.
6. Contextualitzar històricament, socialment i ideològicament la producció literària del Realisme i del Modernisme.
7. Elaborar i presentar treballs acadèmics.
8. Elaborar resums o ressenyes de treballs acadèmics.
9. Examinar els trets de la poesia i del teatre espanyols del segle XIX.
10. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic i en la transmissió dels seus coneixements.
11. Fer servir les eines digitals per a l'obtenció, classificació, interpretació i anàlisi de dades rellevants relacionades amb l'estudi de la llengua i de la literatura espanyoles.
12. Fer servir les fonts tradicionals per a l'obtenció, classificació, interpretació i anàlisi de dades rellevants relacionades amb estudi de la llengua i de la literatura espanyoles.
13. Identificar els trets dels gèneres literaris del Realisme i del Modernisme.
14. Interpretar críticament la bibliografia.
15. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte el seu context històric i social.
16. Justificar les característiques dels textos i períodes literaris objecte d'estudi en diferents tipus d'escrits acadèmics (exàmens escrits, treballs acadèmics, resums i ressenyes).
17. Reconèixer els principis de la disciplina d'estudi i les seves fonts principals.
18. Utilitzar la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
19. Valorar, a través de l'anàlisi de produccions literàries, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

1. Corrents creuades al segle XVIII espanyol: Rococó, Il·lustració, Neoclassicisme, Sensibilitat il·lustrada.
2. La prosa de la Il·lustració, entre l'assaig i la novel·la.

* Lectura obligatòria: *Cartas marruecas*. *Noches lúgubres* de José Cadalso.

3. Trets generals del teatre neoclàssic: de la tragèdia heroica a la comèdia sentimental i de costums. El teatre popular.

4. La poesia il·lustrada: didacticisme i sentimentalitat.

* Lectura obligatòria: Antologia de la poesía del XVIII preparada per la professora

5. La recepció del Romanticisme europeu a Espanya.

6. La poesia romàntica: d'Espronceda a Bécquer.

* Lectura obligatòria: *El estudiante de Salamanca* de José d'Espronceda.

7. La prosa en el Romanticisme: novel·la històrica, costumisme i relats fantàstics.

8. El drama romàntic.

* Lectura obligatòria: *Don Álvaro o la fuerza del sino*, de Ángel de Saavedra.

Lectures obligatòries

* José Cadalso, *Cartas marruecas. Noches lúgubres*, ed. de Emilio Martínez Mata y estudio preliminar de Nigel Glendinning, Barcelona, Crítica (Biblioteca Clásica); *Cartas marruecas. Noches lúgubres*, ed. de Joaquín Arce, Cátedra (Letras Hispánicas).

* *Poesía española del siglo XVIII*, edición preparada por la profesora.

* José de Espronceda, *El estudiante de Salamanca. El diablo mundo*, edición de Robert Marrast, Madrid, Castalia (Clásicos Castalia).

* Ángel de Saavedra, Duque de Rivas, *Don Álvaro o la fuerza del sino*, ed. de Miguel Ángel Lama y estudio preliminar de Ermanno Caldera, Barcelona, Crítica (Biblioteca Clásica, 91); *Don Álvaro o la fuerza del sino*, ed. de Alberto Sánchez, Cátedra (Letras Hispánicas), *Don Álvaro*, ed. de Enrique Baltanás, Alianza.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals i pràctiques dirigides pel professor	60	2,4	2, 4, 10, 17, 18
Tipus: Supervisades			
Tutories programades per professor i comentari de problemes	12	0,48	11, 12, 14, 15, 18, 19
Tipus: Autònomes			
Estudi personal i realització de treballs, comentaris analítics i presentacions.	75	3	2, 4, 10, 17, 19

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides. Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en seminaris i pràctiques dirigits pel professor, en què es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió dels textos.
- Activitats supervisades. Es tracta de tutories programades pel professor, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi literària.
- Activitats autònomes. Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de treballs i comentaris analítics, així com a la preparació de presentacions orals.
- Activitats d'avaluació. L'avaluació de l'assignatura es durà a terme mitjançant proves escrites.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Comentari crític	20%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Prova escrita 1	40%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Prova escrita 2	40%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Avaluació contínua

Per tal d'optar a l'aprobat, és obligatori realitzar totes les lectures del curs i obtenir una nota de 5 o superior a 5 a la mitjana ponderada de les activitats d'avaluació. L'avaluació de l'assignatura consta de tres parts:

- 1) Un comentari de text o el desenvolupament d'un tema relacionat amb la matèria del curs. La professora facilitarà el primer dia de classe el contingut d'aquesta prova, que es realitzarà en una sessió dedicada a aquesta activitat. [20%].
- 2) Una prova escrita sobre la matèria impartida durant la primera meitat de l'assignatura [40%], que abastarà els temes relatius a la Il·lustració i les seves lectures corresponents.
- 3) Una segona prova escrita sobre la matèria impartida durant la segona meitat de l'assignatura [40%], que abastarà els temes relatius al Romanticisme i les seves lectures corresponents.

Els estudiants Erasmus que vulguin avançar un examen hauran de presentar a la professora un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

L'expressió escrita de les proves ha de ser adequada. El/la estudiant haurà de redactar un discurs correctament estructurat, amb paràgrafs amb contingut ple, coherents i ben desenvolupats. Les faltes (d'ortografia, sintaxi, errors de puntuació, repeticions innecessàries, anglicismes, catalanismes, etc.) descomptaran 0,25 punts cadascuna; amb més de deu faltes la prova tindrà la qualificació de Suspens.

Les activitats, pràctiques i treballs presentats a l'assignatura hauran de ser originals i no s'admetrà en cap cas el plagi parcial o total de materials aliens publicats en qualsevol suport. La persona matriculada a l'assignatura haurà d'explicitar convenientment, segons els usos de la documentació bibliogràfica, l'autoria de totes les cites i l'ús de materials aliens. En el cas que la docent sol·liciti a l'estudiant les fonts que ha emprat (articles i llibres anotats, esquemes, apunts, etc.), aquest les haurà de presentar. La presentació de material no original sense indicar adequadament el seu origen o l'ús inapropiat o incorrecte de la bibliografia comportarà automàticament una qualificació de suspens (0), sense possibilitat de recuperació.

En cas que l'estudiant cometi qualsevol tipus d'irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, aquest serà qualificat amb un 0, independentment del procediment disciplinari que se'n pugui derivar. En cas que es verifiquin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà un 0.

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en el procés de preparació del comentari de text o desenvolupament del tema. No es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) per generar textos. En cas que es recorri a aquesta tecnologia, l'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica

sobre com aquestes han influït en el procés i en el resultat final de l'activitat. La manca de transparència en l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà una falta d'honestat acadèmica i comportarà que l'activitat sigui avaluada amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

En el moment de realització de cada activitat d'avaluació, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

L'estudiant podrà recuperar l'assignatura sempre i quan compleixi els següents requisits:

- a) Haver realitzat com a mínim 2/3 de les activitats d'avaluació, és a dir, les dues proves sobre temari i lectures [40% + 40%].
- b) Haver obtingut, com a mínim, un 3,5 de mitjana en l'avaluació contínua del curs.
- c) El comentari [20%] no és reavaluable. En el cas que l'estudiant no faci el comentari de text, aquest serà qualificat amb un zero per tal de realitzar el càlcul de la mitjana ponderada.

El resultat de la prova de recuperació substituirà a la nota de la prova suspesa per a calcular la qualificació final de l'assignatura.

Es considerarà "No avaluable" quan no es realitzi cap o només una de les activitats o proves. L'elaboració de dues activitats suposa la voluntat de ser avaluat en l'assignatura.

Avaluació única

La data de l'avaluació única es comunicarà durant els primers dies de curs al Campus Virtual de l'assignatura.

Per a optar a l'aprobat és obligatori haver completat totes les lectures del curs.

- 1) Un comentari de text o el desenvolupament d'un tema relacionat amb la matèria del curs. La professora facilitarà el primer dia de classe el contingut d'aquesta prova, que es realitzarà en una sessió dedicada a aquesta activitat. [20%].
- 2) Una prova escrita sobre la matèria impartida durant la primera meitat de l'assignatura [40%], que abastarà els temes relatius a la Il·lustració i les seves lectures corresponents.
- 3) Una segona prova escrita sobre la matèria impartida durant la segona meitat de l'assignatura [40%], que abastarà els temes relatius al Romanticisme i les seves lectures corresponents.

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per a l'avaluació continuada.

Per a la resta de les consideracions sobre la correcció en l'expressió escrita, el plagiat, la revisió de les proves, la recuperació i la qualificació de "No avaluable" s'aplicaran les normes de l'avaluació continuada.

Bibliografia

La professora proporcionarà a l'alumnat una bibliografia específica (articles, capítols de llibre, llibres, etc.) per a cada bloc. La majoria d'aquests recursos es publicaran al Campus Virtual.

Aguilar Piñal, Francisco (1991), *Introducción al siglo XVIII*, Madrid, Júcar.

Albiach Blanco, María-Dolores (2011), *Historia de la literatura española. 4. Razón y sentimiento (1692-1800)*, Barcelona, Crítica.

Alborg, Juan Luis (1980), *Historia de la literatura española, IV: El Romanticismo*, Madrid, Gredos.

- Alonso, Cecilio (2010), *Historia de la Literatura Española. Vol. 5. Hacia una literatura nacional (1808-1898)*, Barcelona, Crítica.
- Álvarez Barrientos, Joaquín (1991), *La novela del siglo XVIII*, Madrid, Júcar.
- *Álvarez Barrientos, Joaquín (2005), *Ilustración y Neoclasicismo en las letras españolas*, Madrid, Síntesis (*Historia de la Literatura Universal. Literatura Española*, 18).
- Álvarez Barrientos, Joaquín (2008), *Los hombres de letras en la España del siglo XVIII. Apóstoles y arribistas*, Madrid, Castalia.
- Amorós, Andrés (ed.) (1998), *Antología comentada de la Literatura española. Siglo XVIII*, Madrid, Castalia.
- Arce, Joaquín (1980), *La poesía del siglo ilustrado*, Madrid, Alhambra.
- Bolufer, Mónica (2019), *Arte y artificio en la vida en común: Los modelos de comportamiento y sus tensiones en el Siglo de las Luces*, Madrid, Marcial Pons Historia.
- *Caldera, Ermano (2001), *El teatro español en la época romántica*, Madrid, Castalia.
- Cantos Casenave, Marieta (ed.) (2022), *Mitos e imaginarios de España (1831-1879)*, Madrid, Vervuert.
- *Carnero, Guillermo (coord.) (1995), *Siglo XVIII (I y II)*, Tomo 6 y 7 de la *Historia de la literatura española* dirigida por Víctor García de la Concha, Madrid, Espasa Calpe.
- *Carnero, Guillermo (coord.) (1996), *Siglo XIX (I)*, Tomo 8 de la *Historia de la literatura española*, dirigida por Víctor García de la Concha, Madrid, Espasa Calpe.
- Caso González, J.M. (ed.) (1983), *Ilustración y Neoclasicismo. Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica
- *Checa, J., J.A. Ríos e Irene Vallejo (1992), *La poesía del siglo XVIII*, Madrid, Júcar.
- Domínguez Ortiz, Antonio (1976), *Sociedad y Estado en el siglo XVIII español*, Barcelona, Ariel.
- Establier Pérez, Helena (2023), *Damas del siglo ilustrado: la escritura de las mujeres españolas en el XVIII*, Madrid / Fráncfurt, Iberoamericana Vervuert.
- García Hurtado, Manuel (coord.) (2009), *La vida cotidiana en la España del siglo XVIII*, Madrid, Sílex.Fontana, Josep (2015), *La época del liberalismo*, en Josep Fontana y Ramón Villares (dirs.), *Historia de España*, vol. 6, Barcelona, Crítica / Marcial Pons.
- Gies, David T. (ed.) (1989), *El Romanticismo*, Madrid, Taurus («El escritor y la crítica», 197).
- Gies, David T. y Sebold, Russell P. (eds.) (1992), *Ilustración y Neoclasicismo. Primer Suplemento. Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica.
- *Gies, David T. (1998), *El teatro en la España del siglo XIX*, Cambridge, Cambridge University Press.
- Lilti, Antoine (2023), *La herencia de la ilustración. Ambivalencias de la modernidad*, Barcelona, Gedisa.
- *Llorens, Vicente (1989), *El Romanticismo español. Ideas literarias. Literatura e historia*, Madrid, Castalia.
- Lynch, John (1991), *Historia de España, XII. El siglo XVIII*, Barcelona, Crítica.
- Marrast, Robert (1989), *Espronceda y su tiempo*, Barcelona, Crítica.
- Montesinos, J.F. (1955), *Introducción a una historia de la novela española del siglo XIX*, Madrid, Castalia, 3ª edición ampliada de 1973.

Molina, Álvaro (2013), *Mujeres y hombres en la España ilustrada. Identidad, género y visualidad*, Madrid, Cátedra (Ensayos Arte Cátedra).

*Navas Ruiz, Ricardo (1990), *El Romanticismo español*, Madrid, Cátedra.

Navas Ruiz, Ricardo (1971), *El Romanticismo español. Documentos*, Salamanca, Anaya.

Palacios Fernández, Emilio (2002), *La mujer y las letras en la España del siglo XVIII*, Madrid, Arcadia de las Letras.

Payán, Juan Jesús (2022), *Los conjuros del asombro: Expresión fantástica e identidad nacional en la España del siglo XIX*, Newark, Juan de La Cuesta-Hispanic Monographs.

Pérez Magallón, Jesús (2001), *El teatro neoclásico*, Madrid, Ediciones del Laberinto.

*Romero Tobar, Leonardo (1994), *Panorama crítico del Romanticismo español*, Madrid, Castalia.

Sánchez-Blanco, Francisco (1991), *Europa y el pensamiento español del siglo XVIII*, Madrid, Alianza.

Sánchez-Blanco, Francisco (1992), *La prosa del siglo XVIII*, Madrid, Júcar.

Sánchez-Blanco, Francisco (1997), *La Ilustración en España*, Madrid, Akal.

Sánchez-Blanco, Francisco (ed.) (1998), *El ensayo español. 2. El siglo XVIII*, Barcelona, Crítica.

Sánchez-Blanco, Francisco (1999), *La mentalidad ilustrada*, Madrid, Taurus.

Sebold, Russell P. (1989), *El rapto de la mente. Poética y poesía dieciochesca*, Barcelona, Anthropos.

Tuñón de Lara, Manuel (2000), *La España del siglo XIX*, 2 vols., Madrid, Akal.

Zavala, I.M. (1971), *Ideología y política en la novela del siglo XIX*, Salamanca, Anaya.

*Zavala, Iris (ed.) (1982), *Romanticismo y realismo. Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica.

*Zavala, Iris, (ed.) (1994), *Romanticismo y realismo. Primer suplemento. Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica.

Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes

(www.cervantesvirtual.com)

Bibliotecas de Autor:

Gustavo Adolfo Bécquer

José Cadalso

José de Espronceda

Leandro Fernández de Moratín

Tomás de Iriarte

Juan Meléndez Valdés

Ángel de Saavedra, Duque de Rivas

Félix María de Samaniego

Programari

Moodle, TEAMS.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt